

Obraćanje Visokog predstavnika Stalnom vijeću OESS-a

Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, danas se u Beču obratio Stalnom vijeću 55 zemalja-članica OESS-a. On ih je izvijestio o nedavnim političkim dešavanjima u Bosni i Hercegovini te dao prikaz svoga trogodišnjeg mandata, ističući glavna dostignuća i sveukupni napredak koji je postignut u zemlji.

Visoki predstavnik je rekao da ogromni napredak koji je Bosna i Hercegovina postigla tijekom ovog trogodišnjeg perioda "navještava početak – a ne kraj – pozitivnih promjena". Postignuti su veliki pomaci te pokrenuti bitni procesi u povratku izbjeglica, izgradnji državnih institucija, ekonomskoj reformi, ljudskim pravima i na drugim poljima.

Istakao je OESS-ov doprinos tom napretku, "koji je bio jedna od prvih organizacija koje su uvidjele značaj koordiniranog pristupa," te dodao: "Ne mogu iskazati koliko sam imao sreće što sam imao tako sposobnog, energičnog i mudrog partnera u provedbi Daytonskog sporazuma."

U svom govoru, Visoki predstavnik je rekao da posljednji i najimpresivniji primjer sustavnog napretka predstavlja reforma entitetskih ustava. Sporazum Mrakovica-Sarajevo, koji su potpisale vladajuće političke stranke u Bosni i Hercegovini predstavlja krajnji dokaz da je ova zemlja ušla u novo doba, rekao je on. Promjene ustava će osigurati prava Bošnjaka, Hrvata, Srba i Ostalih u cijeloj zemlji, a konsenzus o tome su postigli sami bh. čelnici.

U posljednjih nekoliko godina također je došlo do preokreta kada je riječ o povratku izbjeglica. Broj takozvanih manjinskih povrataka popeo se na 67.000 u 2000. godini, a

tijekom 2001. je porastao za dodatnih 36%, tj. na 92.000. Ukoliko se nastavi trenutni tempo povratka izbjeglica, Aneks 7 bi mogao biti u potpunosti proveden tijekom sljedeće četiri godine, rekao je Visoki predstavnik. Međutim, on je izrazio bojazan zbog nedostatka financijske i materijalne potpore povratnicima za obnovu porušenih domova. Apelirao je na vlade zemalja članica OESS-a da pomognu proces povratka. "Ne možemo dozvoliti da povratak, sada kada je politički moguć i kada se zaista realizira, propadne zbog nedovoljne pomoći", rekao je Visoki predstavnik.

On je kazao da šest i pol godina nakon Dayton, Bosna i Hercegovina ima obilježja prave države. Državna vlada – Vijeće ministara – proširilo se sa tri ministra na šest. Ustanovljeni su Državna granična služba, Sud BiH, i regulatorne agencije u strateškim sektorima ekonomije. Štaviše, nova vlada, pod vođstvom Alijanse za promjene, izgradila je novi odnos sa međunarodnom zajednicom, utemeljen na partnerstvu i međusobnom poštovanju, što predstavlja prijelaznu fazu ka potpunom preuzimanju odgovornosti.

Tijekom 2002., nakon što su organizacija i nadzor bosanskohercegovačkih izbora već šest puta bili u rukama OESS-a, Bosna i Hercegovina će po prvi put sama provesti sopstvene izbore. To je "pokazatelj sve jače državnosti i sve više razine demokratizacije u BiH", rekao je Visoki predstavnik.

Međutim, da bi demokracija i vladavina zakona funkcionirali, moraju se poduzeti odlučni i energični koraci na punom provođenju procesa pravosudne reforme, u kome će OESS igrati ključnu ulogu. Visoki predstavnik je najavio da će u sljedeće dvije godine doći do ponovnih imenovanja na funkcije sudaca i tužitelja; sami proces imenovanja bit će depolitiziran; sudski sustav restrukturirat će se a uvest će se i novi krivični zakon i zakoni o krivičnom i građanskom postupku. Zajedno s reformiranom policijom i novom, depolitiziranom državnom službom sa kvalificiranim osobljem, to će predstavljati temelj za daljnje jačanje vladavine zakona i suzbijanje korupcije.

U tijeku 90-minutne rasprave koja je uslijedila nakon obraćanja Visokog predstavnika, veleposlanici pri OEES-u su zahvalili Visokom predstavniku za njegovu predanost i uloženi trud, koji su rezultirali dramatičnim poboljšanjem uvjeta u Bosni i Hercegovini. Predstavnik Španjolske je, u ime Europske unije i njoj pridruženih zemalja, rekao da "ravnoteža između odlučnih intervencija i podsticanja odgovornosti same Bosne i Hercegovine, koju je on postigao, predstavlja bitan doprinos ispunjenju naših zajedničkih ciljeva" te okarakterizirao Sporazum Mrakovica-Sarajevo kao "povijesni kompromis".

Kanadski je veleposlanik rekao da Visoki predstavnik može biti "osobno ponosan" na ovaj sporazum, kao i na porast povratka izbjeglica i usvajanje Izbornog zakona u domaćim tijelima. Predstavnik Bosne i Hercegovine se također zahvalio Visokom predstavniku za njegov "neprocjenjivi doprinos provedbi mira" i rekao da je za vrijeme njegovog mandata Bosna i Hercegovina prerasla iz objekta međunarodne politike u subjekat u međunarodnoj politici. Armenija je naglasila da iz međunarodnog angažmana u BiH treba izvući važne pouke, i imati ih na umu u slučaju budućih međunarodnih intervencija.